

Інна Гончарова
Вірші Петра Миронова
ТРУБАЧ

П'єса для одного Актора і Труби

Створено на основі реальних подій

Події відбуваються в підвалі складів великого підприємства під час російсько-української війни у травні 2022 року

Темно. Нагорі чутно вибухи. Щоб зайняти себе на кілька хвилин, намагаюся для себе з'ясувати їх походження. «Град» – бах, міномет - бух, авіаудар – у-ух, а це просто автоматна черга: та-та-та-та.

Повз приходить Коля. Уважно дивиться на мене. Потім тихо-тихо запитує: «Що ти там співаєш?» - Симфонію війни – «Симфонію війни? Ну-ну...Симфонія війни... Ну-ну...».

І подивився на мене як на божевільного. Вони всі дивляться на мене трохи як на божевільного. Єдиний, хто вижив з оркестру. ..

Коли я навчався в консерваторії, то не знав, що в кожній військовій бригаді є оркестр, або майже в кожній. Зазвичай ми граємо на урочистостях і святах.

В оркестрі я трубач. Хоча насправді - композитор. Проте заробляти на життя композиторством в Україні – це треба, щоб дуже пощастило. Тому, коли моя мама сказала, що чула про вакансію в духовому оркестрі, я надіслав резюме, потім пішов на співбесіду, і врешті, став грати в оркестрі на трубі – далеко від дому. Чому б ні, адже духові – мої найулюбленіші інструменти. Поки молодий, і на трубі можна пограти заради стабільної зарплатні.

Чи вмю я стріляти? Так, вмю, і не погано. Проте творити мені подобається набагато більш, ніж стріляти. Як і всі композитори.

О! Знову: бах, у-ух, бах, бах, бух, та-та-та

Я вже пробував записувати. Зошит завжди зі мною. Невеличкий, влізає до кишені. Малюю нотний стан від руки: Бах-бах, бух, та-та-та, у-ух, та-та-та-та.

Симфонія війни. Якщо я її допишу і залишуся живим, щоб аранжувати і зіграти, це буде ... бомба. У позитивному сенсі. Якщо це слово має позитивний сенс. Роблю це не заради слави, а щоб зрозуміти. Щоб усвідомити. Природу війни. Її витoki, її суть, стриманий низький біль поразки і солодку високу ноту перемоги.

Та-та-та-та. І знову тиша. Ні, десь з дуже далеко ледь чутно: бах-бух-бах.

«- Трубач, помовчи. Без тебе тошно. – твої бах-бах-бах задовбали. Згори вистачає. Помовч, заради Бога!»

Ще й про Бога Коля згадав. Ось я думаю, що Бог забув дорогу до нашого підвалу, або взагалі ніколи її не знав.

У нас немає зв'язку. Давно немає зв'язку. Лише інколи ми можемо пробитися нагору, щоб там почули наш голос.

Бах-бах-бух, та-та-та!!!

«- Людською мовою прошу, помовч, хоча б півгодини!»

Спробую. Трубач - це мій позивний. Я запропонував, щоб було «Композитор», проте для більшості це занадто довго і складно. Тому хай буде Трубач. Трубач так Трубач. Тим, більш, духові – це мої найулюбленіші інструменти. Здається, я це вже казав. І свою симфонію я пишу саме для духового оркестру – духового оркестру нашої бригади. Для оркестру, з якого лише один залишився живим. Адже колись війна закінчиться, і в нашій бригаді знову буде оркестр. І ми будемо грати на урочистостях і святах. А ще на весіллях.

Я і сам раніше до війни, коли навчався в консерваторії, підробляв на весіллях. Лабухом. Звичайним лабухом. А що – робота «не пильна», і платять нормально. Наші кажуть, що там, нагорі, незважаючи на війну, «грають» весілля. І народжуються діти... Там, нагорі... І в армії весілля, і в теробороні.

У мене там, нагорі також залишилася дівчина. Красива. Розумна. Вокалістка. Ми разом навчалися в консерваторії, проте тоді не зустрічалися. Навіть не віталися, бо не були знайомими. Часто проходили назустріч один одному коридорами консерваторії. Інколи навіть наші погляди зустрічалися. Проте жодного «привіт».

І ось одного разу вже після закінчення консерваторії я прийшов до філармонії за запрошенням консерваторського однокашника на концерт, де він грав в квартеті, а вона, Люба, співала. Співала романси різних композиторів: українських, російських, циганські, італійські пісні, французькі шансони. У Люби дуже приємне сопрано. Я слухав і насолоджувався звуками її голосу та її обличчям: чіткими рисами, носом з горбинкою, великими очима, не зрозуміло якого кольору.

Після концерту я підійшов до друга, щоб його привітати, і він познайомив мене з Любою. Я провів її додому, і ми стали зустрічатися. І кожного дня я думав, що, напевно, вона – моя доля. Любов - моя доля. Не знаю, що думала з цього приводу вона, бо ми так і не встигнули про це поговорити. До війни не встигнули. А тепер хто зна, коли ми зможемо про це поговорити. І взагалі, чи зможемо про щось поговорити.

Мама казала, що Люба десь в Італії. Співає. Вона потрапила туди за кілька днів до війни - з гастрольями. Звісно, співає – адже що вона ще має робити. Тільки співати своїм приємним сопрано. Мама переказувала, що Люба хоче повернутися до України, як тільки закінчиться війна. А можливо, ще раніше. І тоді ми одружимося. Чи так воно буде, чи ні – один Бог знає. А скоріше за все і він не знає, бо давно забув дорогу до нашого підвалу. Або ж ніколи її не знав. Здається, це я теж вже казав.

Бах-бах-бух-бух-та-та-та!!!!

« - Трубач май совість! Здрава вже!»

Це знову Коля. Він мене опікає. Адже він кадровий офіцер, лейтенант, закінчив військовий інститут, а я – єдиний, хто залишився живим з оркестру. Інколи мені знається, що він відноситься до мене, як до дитини, хоча я навіть на кілька років старший за нього. Трубач -

ну, що з нього візьмеш! Крім музики на урочистостях і святах. Можливо, ще й на весіллях. Якщо Коля буде одружуватися, я обов'язково зіграю на його весіллі. І це буде, звісно, не Симфонія війни, а весільний марш Мендельсона. Або козацький марш Лисенка. Або романс... І моя Люба заспіває своїм приємним сопрано - для нашого Колі з позивним Сморгач. Тому що він часто сморкається. У нього хронічний гаймарит або щось таке. В медицині я нуль. Повний нуль. До того ж Коля ретельно приховує свою недугу.

У-у-у-х! Ракета чи бомба?

Хочу запитати у Колі – він більше про це знає.

Чутно крики. Коля!

Лечу через весь підвал, підбігаю до нього.

Коля!

« - Трубач, не волай так - як труба ревеш. Все буде добре. Поклич Адвоката, у нього в аптеці все є. Там, за поворотом. Біжи!»

Лечу до Адвоката. До війни він справді їм був – адвокатом. Адвокат також лежить поранений. Біля нього Соловейко – наша медсестра. Вона мовчки показує мені, щоб я не робив галасу. Я також мовчки хитаю головою на знак згоди і поглядом показую на аптечку і ще кудись. Бо там Коля. Його поранено.

« - Живий?» – голос Соловейка звучить як музика - dolce.

Живий. Вона виймає з кишені, а не з аптечки пакет для перев'язки. І також мовчки протягує його мені.

Але я нічого не тямлю в медицині!!!

Лечу до Колі. Живий!!! Стогне дуже тихо. Стиснув зуби, щоб стогнати ще тихіше.

Колю, рідний, я нічого не тямлю в бинтах і в перев'язках! Соловейко займається Адвокатом – його теж важко поранено!

І знову зовсім мовчки, поглядом сумних великих карих очей Коля керує моїми незграбними діями.

Коля народився в Криму. Його мама - кримська татарка, а батько – росіянин. Служив за часів в СРСР у Чорноморському флоті. Коля вважає себе українцем. Хоча його мама – кримська татарка, а батько – росіянин. Нормальна, майже типова для України ситуація. У мене схожа: батько - єврей, мама – напівполька, напівукраїнка. У нас таких - ціла бригада. Вірніше тих, хто від неї залишився.

Ти поспи, Колю, поспи!

Він заплющив очі і, нарешті, заснув, незважаючи на різкий біль. Дихає не дуже рівно, проте дихає - *tubato*. Сиджу біля нього і в голові пролітають всі коліскові, які я колись знав: від «Спи моя радість, засни» до «Summer time». Ясно, що Колі зараз не до коліскових. Проте він міцно спить, і навіть посміхається уві сні. І це я, Трубач, який нічого не тямить в медицині, все-таки зумів його перев'язати, фактично врятував. З гордістю собою засинаю - поруч з Колею.

Бух-бух-бух-бах-ба-та-та-та!!!

Повільно розплющую очі. Темно. Не знаю, чи настав вже ранок. У підвалі завжди темно.

Дивлюсь на Колю. Не ворухиться. Нахиляюся до нього. Слава Богу, живий! Дихає: не дуже рівно, проте дихає, і це зараз головне. Вжити! Це – головне завдання кожного з нас, де б ми не були: в підвалі цього клятого промислового монстру, на окупованій території або в районі бойових дій. Ми всі маємо вижити, бо цю війну було задумано ворогом як війну на наше знищення. Якщо ми виживимо, то вже це - велика перемога.

Та-та-та. Бах-бух-бах!

« - Ти знов за своє, Трубач!». Коля розплющив очі, і легка посмішка з'явилася на його вустах.

Композитор, Колю. Я - композитор. Ти напевно навіть на хвилину уявити собі не можеш, як-то: бути композитором. Це коли в голові замість літер – ноти, замість фраз – музичні фрази, і навіть у вибухах і стрілянині ти мимоволі намагаєшся знайти формулу гармонії. Щоб написати Симфонію війни для духового оркестру. Духового оркестру нашої бригади, який зазвичай грає на урочистостях і святах.

Авжеж, я знов за своє, Колю... Бо я - композитор. Хочеш, я тобі зіграю увертюру до моєї симфонії? Тобі пощастило – перше виконання! Урочистий момент. Готовий? Та-та-та-та!

Коля ледь хитає головою.

« - Валяй!»

Виймає невелику блок-флейту. Грає. Звучить як какофонія

Трубач! – це подав голос Коля. «Досить! Краще грай чужу!.. Чужу музику грай!» – сказав, як плюну в - *infuriato*.

Ховає блок-флейту

Дивно! В голові увертюра вибудовувалася і здавалася зовсім іншою: тримала лад, несла гармонію.

Коля знов застогнав і вимовив до мене тихо-тихо: - «Краще поговори зі мною. Розкажи що-небудь – так легше не втратити свідомість від болю».

Що тобі, Колю, розказати? Можливо про те, яка дивовижна в Києві весна... Вона, весна, там, в Києві - саме зараз. Вона – там. А я – тут. Я тут разом з тобою в темному підвалі, до якого не заглядає сонце, і навіть Бог давно забув сюди дорогу. Так, я це вже казав. Не тобі, Колю, проте казав. Бо якщо би Бог знав дорогу до цього підвалу, то ми давно були нагорі – принаймні, всі ті, хто залишилися в живих.

Ні, я не кисну. Все гаразд, Колю! Я розмірковую. А весна в Києві, дійсно, прекрасна. Саме зараз квітнуть бузок і каштани. Рясно квітнуть. А ще іриски. Запахи просто-таки запаморочують! Ще з більшою силою виникає бажання дихати на повні груди, вибудовувати плани. Дівчата перевдягаються в літні сукні, встають на підбори.

«- Тримай! Антибіотики. Їх у нас дуже мало» - це Соловейко. Прилетіла, поклала мені в руку дві пігулки і знов розчинилася за рогом сусіднього приміщення. І навіщо вона мені сказала, що у нас мало антибіотиків? У нас тут всього мало. Тому і пояснювати не потрібно. Добре, що взагалі у нас ще є хоча б щось. Кілька днів тому до нас змогли прорватися українські гвинтокрили – після довгої-довгої паузи. Я не знаю, ні, правильно сказати, ніхто не знає, як їм це вдалося. Привезли навіть підкріплення. Звісно, що й медикаменти, їжу. Воду також. Тому ми живі. Поки що живі.

Бух, бах, у-ух, та-та-та-та, бах-бух! – я проспівав за вибухами пошепки, щоб Коля не почув. – Бах-бух У-ух! У-ух! У-ух!

« - Не соромся, співай! Це краще, ніж коди мовчиш. Зараз так точно краще».

Колю, я ж не Соловейко, щоб співати. До речі, вона щойно прилітала, поки ти дрімав. Ось, поки одна пігулка – щоб не було запалення. Вчора ти вже дві з'їв.

Він посміхається: «Тому, напевно, ще живий».

Не тому, Колю, не тому. Бо ти маєш жити, бо ти молодий, красивий, з великими карими очима, напів кримський татарин, напів росіянин, а насправді українець. Бо ти народився в Україні. Бо ти вважаєш Україну своєю Батьківщиною. Бо для тебе свобода, воля – найбільша цінність. Як і для мене. Як і для Адвоката – не знаю, чи живий він ще, чи ні, як для Соловейка.

« - Знаєш, а вона мені подобається – Соловейко».

Теж мені – відкрив Америку! Хто ж цього не бачить, Колю, що вона тобі подобається. Проте вона всім нам подобається.

« - Ні, ти не розумієш, - Коля напружився і сів. – вона мені як жінка подобається, а не як Соловейко.»

Колю, то скажи їй про це! Як жінці! А то тільки зиркаєте один на одного! Скажи! Я її покличу.

І я полетів за Соловейком до її гаю – в приміщення за рогом. Або за поворотом...

Я знайшов її на колінах, коли вона схилилася над Адвокатом, який щойно помер від втрати крові.

Бух, бах, у-ух, та-та-та-та, бах-бух!

Ми прихилилися до самої землі. Потім я схопив Соловейко міцно за руку і потягнув за собою до Колі.

Слава Богу, не влучило, нічого не впало – Коля живий. Сидить, спираючись на стіну.

Колю, кажи швидко!

Він мовчить.

Колю, кажи швидко!

Він сором`язливо продовжує мовчати.

Гаразд, я відійду. Тільки кажи, благаю, кажи!

І тут на весь підвал: «Я кохаю тебе!»

Чорт забирай! Нарешті!!!!!!

Бачу як Соловейко схилилася над Колею. Цілуються. Кохатися Коля в такому стані чи навряд зможе. Хоча хто зна. Однак повертаюся на своє місце.

Я зіграю на трубі на вашому весіллі! Коля і Соловейко мовчки погоджуються.

Вона пішла допомагати пораненим – робити свою справу. А Коля залишився зі мною.

«Знаєш, а я ніколи не був в Києві...»

Отже, Коля хоче продовжити розмову про весну, про жінок в легких сукнях на підборах.

А я в ньому народився – в Києві. Потім в ньому ж зростав, навчався. Спочатку у звичайній середній школі. Паралельно в звичайній музичній. Потім в спеціалізованій музичній – імені Лисенка. Вона на Сирці знаходиться - в парку з дитячою залізницею. Парк дуже красивий. А з вагону потягу він виглядає ще більш красивішим. О, забув, що ти ж не знаєш, де це – Сирець. Це - район Києва, досить старий район, проте далі від центру. Уявляєш, потягом керують діти, яких цьому спеціально навчають - така собі школа юного залізничника. А в потягу їздять всі: і діти, і дорослі. Я коли вже навчався в Консерваторії приїздив до парку кататися на дитячу залізницю.

Консерваторія, або ж музична академія, імені Петра Чайковського знаходиться в самому центрі міста на Майдані незалежності. Красива велична класична будівля. Біля неї на Хрещатику багато каштанів. Вони зараз квітнуть. Це дуже красиво – коли квітнуть каштани! Коли відцвітають каштани, починає квітнути акація, а ще потім – жасмин. У мене в сім'ї багато музикантів: мама – педагог, навчає діточок грати на піаніно, тітка, сестра батька, - вокалістка, меццо-сопрано, доволі відома в музичних колах, у неї зараз контракт в Австрії, дід – композитор, писав музику до фільмів. І знаєш, він ще живий! Старенький, проте живий. І ще дуже енергійний. Коли ми гуляємо по місту, я ледь за ним встигаю... Коли гуляли...

« - Що таке меццо-сопрано?» - раптом розбив мій довгий монолог Коля.

Це такий жіночий голос – низький. Є ще сопрано. Це – високий. У моїй дівчини Люби сопрано. Дуже приємне сопрано.

«-Ми ж нічого один про одного не знаємо» - застогнав Коля.

А ще ти нічого не знаєш про музику! Музика – це найгармонійніше, що може створити людина. Музика – вона всюди: в красі свічок каштану і грон акації, у калюжах на асфальті після дощу, у блакиті неба, у мовчанні Соловейка, у грації дівчат в легких сукнях і на підборах, у гулі автівок, що мчать Хрещатиком, і навіть в цьому бах-бах-бух-та-та-та. Чуєш? – Десь зовсім близько гатять... Добре, що не по нам.

« - Ні, Трубоч, в бах-бах-бух музики немає!!!».

Коля знов ліг – я швиденько приніс йому якийсь тюк під голову.

Музика є в усьому!

«Можливо в будь-чому вона є, проте в бах-бах-бух музики немає!!!» - У Колі навіть голос став жорсткішим, *risoluto* – з`явилися залізні командирські нотки.

Але ж це я композитор! І я знаю про музику все! А ще ти, Колю, нічого не знаєш про музику! Ти навіть не знаєш, що то за меццо-сопрано. І про сопрано також.

« - Тепер вже знаю! Меццо-сопрано - це такий жіночий голос – низький. Сопрано – високий. У твоїй дівчини Люби приємне сопрано. Це добре, що у тебе є дівчина. Вона дочекається тебе, і ви одружитесь.»

Люба – в Італії. Хто зна, чи побачимося ми колись з нею. А Соловейко – тут, поруч. І ви кохаєте один одного. Заздрю тобі, Колю, зізнаюся – заздрю, що ти можеш доторкнутися до руки Соловейка, сказати їй щось ніжне, тепле, зворушливе. А я можу це зробити по відношенню до Люби тільки в своїй уяві. Можливо, я вже ніколи не зможу цього зробити не в уяві, а в реальності. І я ніколи вже на загляну до її очей, ніколи не скажу, що я кохаю її, і ніколи більш не почую її приємного сопрано. І головне: ніколи не освідчусь. І на нашому з Любою весіллі духовий оркестр бригади морської піхоти не буде грати Марш Мендельсона, бо весілля не буде. І не народяться наші діти...

« - І що ти верзеш?!» Коля знову сів, спираючись тепер на тюк, який я приніс йому під голову.

Я просто дивлюся правді в очі. Ми сидимо в цьому підвалі вже багато тижнів. За весь цей час до нас тільки кілька разів прорвалися наші вертольоти... Два рази, здається... Або три... Я не знаю, чи є там на горі ще каштани, чи там вже нічого немає!!!

« - Проте ти наполегливо намагаєшся шукати у звуках війни якусь гармонію?! У бах-бах-бух і та-та-та!!!!» - Коля вигукує це ще голосніше за мене.

Шукаю! Бо якщо перестану шукати, то здохну. Бо я – композитор, а не військовий. Я – композитор, Колю! Розумієш?! Композитор!

Можна я ще раз спробую?.. Зіграти... Один-єдиний раз! Востаннє!

Коля головою відповідає, що так – валяй ще раз! Спроба намбе ту.

Виймає блок-флейту. Грає. Знову звучить як какофонія

« - Тепер розумієш, що це ТИ нічого не знаєш про музику!» - Коля не глузує, він цілком серйозний. Не знущається, а жаліє. Щиро жаліє, що моя спроба намбе ту теж зазнала фіаско.

Ні, Колю! Це музика нічого про мене не знає!

Я однак це зроблю: я напишу Симфонію війни. І оркестр нашої бригади зіграє її на урочистостях на честь Перемоги. І це буде бомба.

« Тільки через мій труп, - прошепотів Коля. – Тільки через мій труп.» А потім голосніше і знов з командирськими нотками в голосі: «А я не збираюся помирати!».

Не треба помирати, Колю. Треба жити! Це – головне завдання кожного з нас, де б ми не були: в підвалі цього клятого промислового монстру, на окупованій території або в районі бойових дій. Ми всі маємо вижити, бо цю війну було задумано ворогом як війну на наше знищення. Якщо ми виживимо, то вже це - велика перемога. Так, я це вже казав... Казав! Але це для нас всіх, хто знаходиться тут, в підвалі, має бути як мантра.

« - Я не збираюся помирати!» - повторив Коля вже без командирського запалу і заплющив очі.

Не треба помирати, Колю! Не треба! Бо хлопці, які до нас прорвалися, казали, що звільнено вже кілька областей, що ворогу довелося відійти від Києва, і що Київ вже відроджується... Отже, зараз кияни можуть насолоджуватися цвітінням каштанів, акації і жасмину. І дівчата одягнули легкі сукні й високі підбори.

« - Навіщо ж тоді ти верзеш про те, що ніколи не побачиш Любу?!»

Побачу, Колю, побачу! І ми одружимося і запросимо вас с Соловейком до себе у гості до Києва. Я познайомлю тебе з моєю мамою. І вона зіграє для тебе 1-й фортепіанний концерт Чайковського або Апасіонату Бетховена. Мама дуже класно грає...

« - А моя мама приїхала до Сімферополя з Узбекистану! Ні, не так. Її привезли з вигнання, бо вона була ще підлітком, тому не могла вирішувати. Її батьки не вирішували їхати з Криму, а вона не брала участі в їх рішенні щодо свого повернення до України. Проте ми вирішували всі разом на сімейній нараді, чи їхати з Криму у 2014 році, коли Крим було анексовано. Мені було тоді 16, і я вирішив стати військовим. Щоб захищати Крим, який під тиском...тоді здали. Чесно кажучи, у цьому підвалі я вже сто разів про це пошкодував: про рішення стати військовим. Виявилось, у війні немає героїзму. Тільки кров і страждання. А ще – дуже багато розчарувань... Собою, тими, хто оточує, командирами...».

Розповідай, Колю, розповідай! Адже ми нічого не знаємо один про одного, Колю! Проте Коля замовк – втомився, напевно.

У-ух, у-ух, бах-бах-бух-бах-бах! З усіх боків на нас щось посипалося. Великий уламок покаліченої арматури впав мені на ногу. Все тіло, не тільки ногу, охопило різким болем.

Колю, ти як?

Він обізвався: «Нормально. Все гаразд. Не зачепило.»

Авжеж! Знаю я твоє «нормально». Живий – вже добре. Оглянув свою ногу – крові не має, лупануло не гострим кінцем. Проте тупий біль не стихає. Все тіло відпустило, а нога продовжує нити. Підповзаю до Колі – краще бути поруч. Краще бути разом.

Коля крізь зуби дуже тихо материться – напевно, щоб я не чув.

Я не люблю матірщину – про це знає вся бригада. Вірніше ті, хто від неї залишилися в живих. В нашій родині ніхто ніколи не лаявся. У цьому плані, як зараз модно казати, я виріс в теплій ванні. Мій творчий організм не сприймає матерні слова, відторгає їх на фізичному рівні. І в цьому я не змінився – війна мене не змінила. Кажуть, що під час війни люди стають грубішими і жорсткішими. Люди стають жорстокими. Проте я впевнений, що війна не змінює людей. Вона лише проявляє їх найліпші та найгірші риси. Трус

залишається трусом. Підлотник залишається підлотником. Підлабузник – підлабузником. А світла людина є світлою навіть тоді, коли навколо темно, дуже темно – як зараз у нашому підвалі. Коли з усіх боків сиплються уламки, пил, коли кожної миті кожен з нас може загинути, так і не сказавши комусь слів кохання.

До нас повзе Соловейко.

« - Хлопці, ви живі?»

Ми водночас з Колею вимовляємо на одному подиху: ЖИВИ!

«Слава Богу! Тоді я поповзла далі» - Соловейко зникає в димовій завісі. Ефектно зникає - як в театрі, коли штучний дим і штучні вибухи, і все як по нотах. Інколи мені здається, що весь цей підвал – театральні декорації. І всі ми – актори. Ставимо велику п'єсу про велику війну. Тривають виснажливі репетиції - щоб досягнути найбільшої правдивості. І насправді: Адвокат – живий, а Колю не поранено. І мені на ногу не впала щойно арматура. І всі наші з оркестру – теж живі. Просто сховалися за лаштунками до виходу на сцену наприкінці вистави під шквал аплодисментів і вигуків «Браво!». А потім на біс я зіграю соло на трубі...

Бух-бух-бах-у-ух! Після паузи: У-ух! У- ух! А потім знов Бух-бух-бух!

Коля мовчить – не протестує. Не просить мене замкнути. Напевно, зрозумів, що всі його вмовлення жодним чином на мене не діють. Однак буду співати за вибухами, щоб відтиснути ці звуки в пам'яті, щоб викарбувати їх там назавжди. Бо я – композитор!

Проте... І дійсно, чому це я так вперто намагаюся створити Симфонію війни, коли цих звуків забагато і без мене...

« - А що ти писав до війни?» - Коля вирішив перевести мою увагу з болісних і для мене, і для нього моїх музичних пошуків знов до розмови про мирне минуле.

Музику. Я писав музику, Колю. Композитори завжди і всюди пишуть музику. Навіть в підвалі. Навіть під час війни.

« - Музику яку?»

Симфонічну музику, твори для духових оркестрів. Для великих і маленьких оркестрів. Наш оркестр грав два моїх марші. Інші оркестри теж їх грали.

« Ух-ти!»

Пісні також писав. Пам'ятаєш на День молоді в минулому році на урочистостях я співав пісню? У супроводі нашого оркестру...

« - Ні. У мене тоді була відпустка – саме на День молоді. Їздив додому - до Херсону»

Авжеж, до Херсону... Херсон – поруч із Кримом... А між куплетами я виконував соло на трубі. Я не так щоб дуже добре співаю, проте співати люблю. Ти знаєш, вокалістів у нас в оркестрі немає. Тому на безриб'я і рак риба.

Коля засміявся: «Заспіваєш?»

Чому б ні. Заспіваю. Проте Труби у мене тут немає – тільки блок-флейта.

Виймає блок-флейту.

Спочатку музичний програв – маленька увертюра до пісні.

Грає

*Промайни метеликом по лобі!
Посміхнись, не віджену рукою!
Як самотньо й холодно в окопі!
Як далеко до твого спокою!*

*Твої очі – як волошки в житті,
А волосся грає, як колосся!
Ти зі мною поруч – так здалося!
Треба нам до зустрічі дожити!*

*Тепер програв між куплетами
Грає
Я на варті, не заплющу очі,
Щоб тебе – хоч в думках! – обійняти!
Зорі нашу зустріч напророчать!
Ми зустрінемо разом зорепади!*

*Твої очі – як волошки в житті,
А волосся грає, як колосся!
Ти зі мною поруч – так здалося!
Треба нам до зустрічі дожити!*

*За твій спокій, за твої світанки
Буду я свою тримати варту!
Кожен клаптик нашої ділянки
Захищу – бо ти спокою варта!*

*Твої очі – як волошки в житті,
А волосся грає, як колосся!
Ти зі мною поруч – так здалося!
Треба нам до зустрічі дожити!
Промайни метеликом по лобі!
Посміхнись, не віджену рукою!
Як самотньо й холодно в окопі!
Як далеко до твого спокою!*

*Твої очі – як волошки в житті,
А волосся грає, як колосся!
Ти зі мною поруч – так здалося!
Треба нам до зустрічі дожити!*

*Я на варті, не заплющу очі,
Щоб тебе – хоч в думках! – обійняти!
Зорі нашу зустріч напропорочать!
Ми зустрінемо разом зорепади!*

*Твої очі – як волошки в житті,
А волосся грає, як колосся!
Ти зі мною поруч – так здалося!
Треба нам до зустрічі дожити!*

А ось тут соло на трубі

*За твій спокій, за твої світанки
Буду я свою тримати варту!
Кожен клатик нашої ділянки
Захищу – бо ти спокою варту!*

*Твої очі – як волошки в житті,
А волосся грає, як колосся!
Ти зі мною поруч – так здалося!
Треба нам до зустрічі дожити!*

«А вірші чий?»

Вірші теж мої.

«То ти знав, як воно з нами буде? Що буде така велика війна?»

Не знав. Просто уявив собі... Фільми ж про війну бачив... Мені необов'язково побачити або почути щось певне, щоб відтворити.

« - Чому ж тоді ти так наполегливо намагаєшся скопіювати звуки війни?»

Бо для творця важливий пошук.

« - Проте ти хочеш знайти гармонію там, де її немає. Це безглуздо шукати гармонію в тому, в чому вона відсутня, в чому її не може бути! Це як шукати чорну кішку в темній кімнаті.»

Але ж я маю щось робити тут, в підвалі!

« - То напиши ще одну пісню! У тебе гарно виходить.»

Але ж моя Симфонія війни... Це має бути бомба, вибух в музиці! Я ж не заради слави, а щоб зрозуміти природу війни. Її виток, її суть, стриманий низький біль поразки і солодку високу ноту перемоги. Я це вже казав!

«Немає природи у війни! Бо воюють люди!. Війна в природі людей. Тому краще напиши пісню... А я поки подрімаю... щоб тобі не заважати»

Я трошки відповзаю від Колі. Хай подрімає. Йому буде корисно подрімати. І ще - помовчати.

Чомусь стало тихо... Дуже тихо. Немає вибухів, стрілянини... Або ж відійшли, або ж видихалися... Збирають сили... Чутно тільки важке, але досить рівне дихання Колі. Який дуже хоче жити. Жити, щоб після війни зіграти весілля з Соловейком. Весілля, на якому я зіграю Весільний марш Мендельсона.

*Прилітало з годину.
Увімкнем зараз тишу.
Перелічимо тих, кого більше нема.
В нас не вбити людину.
Ми своїх не полишим.
Сподіватися, що ми здаймося – дарма!*

ПРИСПІВ:

*Тиша ніжні нам руки
Притисне до скроні!
Подарує нам сил, забере нашу біль!
Втому, відчай і муки
Віддаймо їй в долоні,
І – послухаєм тишу,
І – послухаєм тишу,
І – послухаєм тишу, що співа звідусіль!*

*Тиша – краща з мелодій.
Подарунок – це тиша!
Відпочинок – умовний, та все ж таки – є!
Тиша стане в нагоді –
З нею прийде і їжа!
Хоч проста й не гаряча, та все ж тут – своє!*

ПРИСПІВ:

*Тиша ніжні нам руки
Притисне до скроні!
Подарує нам сил, забере нашу біль!
Втому, відчай і муки
Віддаймо їй в долоні,
І – послухаєм тишу,
І – послухаєм тишу,
І – послухаєм тишу, що співа звідусіль!*

*Тиша – це перемога!
Тиша – миру шматочок!
До близьких і коханих наші мрії летять!
В молитвах хтось до Бога,
Хтось – звернувся у клубочок
І безгрішно й спокійно сопить, як дитя!*

ПРИСПІВ:

Тиша ніжні нам руки
 Притисне до скроні!
 Подарує нам сил, забере у нас біль!
 Втому, відчай і муки
 Віддаймо їй в долоні,
 І – послухаєм тишу,
 І – послухаєм тишу,
 І – послухаєм тишу, що співа звідусіль!
 « - Тиша – це перемога! Тиша – миру шматочок!»

Я не побачив, як до нас з Колею приєдналася Соловейко. Це вона повторила за мною.

І як тобі вдалося так тихо підповзти до нас?

Коля розплющив очі.

« - Ось так набагато краще! Я про пісню. У тиші – гармонія Є.»

Так, Колю, маєш рацію: навіть в тиші є гармонія. Хоча б, здавалося, що це – тиша, і в ній немає нічого. Тиша - як вакуум. Проте навіть в тиші гармонія Є. А у війні - немає. Тому і в звуках війни її також немає. Всі ці бах, бух, у-ух – какофонія. Війна – це какофонія. Тому у мене нічого не виходить. Отже, виявляється, ти, Колю знаєш про музику більш за мене. Хоча це я композитор, а ти військовий. Або ж ти більше за мене знаєш про людей...

« - Передали згори... надійшов новий наказ: вижити... - це Соловейко перервала мої розміркування, - будемо виходити нагору. Спочатку вивезуть не військових, потім поранених. Потім – решту. Обіцяють обміняти... А як саме буде – не знаю. Ніхто не знає. Трубач, я ось що думаю: ти ж не військовий у повному сенсі... Ти – трубач. То підеш разом з пораненими... Тим більш, що у тебе забій ноги. Дай подивлюся – он синець який великий!»

Вона витягнула з сумки якусь мазь і помазала мій дійсно дуже великий і страшний на вигляд синець.

Ні, Соловейко, нікуди я не піду! Тобто не піду я з пораненими!

« - Підеш! Підеш разом з Колею! Будеш доглядати за ним. Благаю! Ми однак всі будемо виходити нагору. Всі! Тому в твоєму героїзмі немає сенсу. Вижити! Це – головне завдання кожного з нас».

Гаразд! Піду з Колею. Щоб Соловейкові було спокійніше. Обіцяють обміняти... А як саме буде – ніхто не знає. Як саме буде на війні – ніхто не знає. Бо це – війна. А війна – це какофонія. Так, я це вже казав. Казав!!!

Соловейко швидко перев'язує Коліну рану. Він міцно стиснув зуби, щоб не стогнати. Я мовчки допомагаю Соловейкові, хоча вона не потребує моєї допомоги.

Таке відчуття, що все це не зі мною... Що ми всі тут, у підвалі, беремо участь у виставі про велику війну. І насправді, Адвокат – живий, а Колю не поранено. І мені на ногу не впала арматура. І наші з оркестру – теж всі живі. Просто сховалися за лаштунками до виходу на сцену під шквал аплодисментів.

А потім на біс я зіграю соло на трубі...

Співає: Тиша – це перемога! Тиша – миру шматочок!

У-ух!!!! У-ух!!!! У-ух!!!!

А потім .. буде ТИША....

Київ 02 червня 2022 року